

Cooperativa l'Amistat

Montesquiu

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Travessera de l'Església, 18.

Coordenades:

Latitud: 42.108302979927
Longitud: 2.2095573889149
UTM Est (X): 434649
UTM Nord (Y): 4662103

Classificació

Número de fitxa 08131 - 24
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: 4723110DG3642S0001AJ
Fitxes associades:
[Travessera Església](#)
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dl., 09/01/2023 - 00:48

Descripció

Edifici situat a l'encreuament de dos carrers, determinant que compti amb dues façanes que afrontin als respectius vials. L'edifici mostra planta en forma de "L", consta de planta baixa, planta primera i unes petites golfes o espai sota coberta. Té coberta general a dues vessants amb els careners paral·lels als carrers, excepte en dos trams on destaca una part de la teulada a tres vessants, perpendicular a la línia global de teulada, determinant també una alçada i acabat de la façana diferent en aquests punts. El ràfec de la teulada mostra un voladís recolzat sobre mènsules de biga de fusta que atorguen una tret decoratiu a l'edifici. A l'extrem

A grans línies les obertures són senzilles. Destaca un llarg balcó corregut amb voladís que recórrer part de les dues façanes; a nivell decoratiu presenta una motllura senzilla al voladís i amb una barana de ferro que combina barrots senzills alternats amb altres de corbats, junt amb volutes ornamentals.

Les façanes presenten un acabat arrebossat i pintat; en una de les façanes laterals, es pot observar el material constructiu de les parets, realitzat amb paredat de pedra combinat amb maó massís a les cantoneres i emmarcant les obertures.

A l'extrem nord del carrer Travessera de l'Església hi ha un dels coberts o magatzem, aquest és de planta baixa seguint un mateix estil i acabat del conjunt de l'edifici.

La cooperativa l'Amistat es manté activa i oberta a la planta baixa de l'edifici, amb accés a través del carrer Travessera de l'Església.

Observacions:

Les imatges antigues han estat proporcionades per l'Ajuntament de Montesquiú.

Història

L'origen de la cooperativa es situa a l'any 1920 quan un grup d'obriers de Montesquiú es van reunir a la Font Codineta per parlar sobre la creació d'una cooperativa de consum en un context en que les famílies treballadores estaven sotmeses a una pressió salarial important que en dificultava la subsistència. La recessió en la que es trobava la indústria catalana just després de la finalització de la Primera Guerra Mundial, va generar una situació d'enduriment de les condicions laborals de la classe obrera, en paral·lel les lluites sindicals es van radicalitzar, hi va haver diverses vagues, algunes molt conegudes, amb l'objectiu de millorar la vida i condicions de la classe treballadora, es van congelar els salaris, els preus dels aliments van augmentar,...

Arran d'aquella reunió, un grup de persones van tirar endavant la creació de la Cooperativa l'Amistat que es va legalitzar l'abril de 1920.

El primera local que va llogar la cooperativa eren uns baixos a la Carretera de Ribes per fer servir de magatzem i punt de venda, inicialment amb obertura els caps de setmana per al servei dels associats. Les feines es feien entre els socis, s'ho repartien per torns, no hi havia dependents a sou. L'èxit i el bon funcionament del moment, amb un context propici, van conduir a la decisió de construir un edifici propi de la cooperativa, el lloc escollit va ser un solar a les afores del nucli antic, a la continuació de la Travessera de l'Església. En aquell context, es va optar no només per dotar-se d'activitat de botiga, sinó que es plantejar i construir una planta més a sobre per a fer-hi un cafè i una sala de ball per l'esbarjo dels socis. Tot plegat ocorria l'any 1928.

Els serveis que oferia la cooperativa també es van ampliar amb la fundació d'una germandat de socors mutus per assistir a les famílies associades en cas de malaltia o defunció. Aquesta decisió va venir promoguda per les informacions rebudes d'altres membres de la Federació de Cooperatives.

Durant la república es van adaptar els estatuts de l'entitat a la nova situació, en un context en ell que la Generalitat de Catalunya fomentava el cooperativisme obrer.

Consta que el 13 de juny de 1931 es redactà un nou reglament de la secció de socors sobre malalties, invalidesa pel treball i pensions per a la vellesa de la cooperativa.

La Guerra civil va suposar entrar en un període d'incertesa, especialment a causa de l'escassetat de productes bàsics. També la postguerra va ser una etapa molt complicada, sobretot perquè hi havia persones que pressionaven perquè es tanqués i il·legalitzés la botiga, al·legant la competència que suposava per altres comerços. Era una època que també les revenges, cercar apropiat-se l'edifici.

A l'agost de 1939 es va haver de canviar el nom per adaptar-se a la nova legislació. La Ley de Cooperatives de l'any 1942 va suposar una modificació important de les funcions i serveis que oferia la cooperativa, a partir de llavors es va prohibir la tasca d'associació entre les cooperatives, la formació a les persones associades,.. fent que fossin simples unitats econòmiques; situació que va fer que la cooperativa passés per una etapa econòmica complicada.

Amb el temps es va anar recuperant econòmicament i fins i tot es van portar a terme tasques de reforma, des de pintar l'interior de la botiga, instal·lar nous prestatges, comprar una cambra frigorífica, construir un magatzem per la llenys i el carbó, augmentar les matances de porc per poder donar servei a l'augment de demanda d'embotit, entre altres.

Consta que a l'any 1952 es va reparar la façana de l'edifici, el mateix any es va tornar a encunyar moneda social.

El 1967 es va ampliar l'edifici pel costat del carrer Rossinyol.

Entre el 1969 i el 1970 el mal estat de les bigues del sostre de la botiga, que cedien amb el pes del volum de persones que s'hi aplegaven, van obligar a construir una pista de ball a la planta baixa, moment que s'adquirí un terreny adjacent. Tot plegat deixava la cooperativa en una situació econòmica complicada, d'endeutament. Aquesta situació econòmica, va determinar que la celebració del seu cinquantè aniversari no fos de la manera que es volia.

Bibliografia

-ANGLADA I FREIXER, ALBERT (1994): Història del poble de Montesquiú. Un itinerari per a descriure els fets, els ambients i els personatges d'un singular municipi català. Montesquiú: Ajuntament de Montesquiú.

-CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I RECERCA HISTÒRICA DE MONTESQUIU (2004-2014) (2015): Montesquiú, el valor de la gent. Ripoll: Maideu, SL.

-PLADEVALL I FONT, Antoni (1978): Montesquiú. Notícia històrica. En el centenari de la creació de la parròquia. Montesquiú: Parròquia de Montesquiú. Impremta Planès, Sant Hipòlit de Voltregà.

-MOLINA MORENO, José Antonio (1984): Montesquiú al sud del Ripollès. Ripoll: Maideu.

-MOLINA MORENO, José Antonio (2015): L'Amistat. Cooperativa obrera de consum. Montesquiú. Imprès a Maideu, SL: Ripoll

-MOLINA MORENO, José Antonio (2019): En temps de Josep Genollà. Societat i moviment obrer a Montesquiú. Montesquiú.

-MOLINA MORENO, José Antonio (2022): Montesquiú: poble obrer i republicà (1931-1939). Montesquiú: José Antonio Molina Moreno.

-MOLINA MORENO, José Antonio (2023): Montesquiú sota el franquisme (1939-1975). Montesquiú: José Antonio Molina Moreno.

